

אמר לו רבי עקיבא לרבי אליעזר: רבי, אכן צדקת שאי אפשר להפוך וללמוד בקל וחומר מהזאה ששחיטת הפסח אינה דוחה שבת, שהרי אמרה תורה "במועדו".

אך עדיין יש לי להשיג על דבריך, שאמרת כי הרכבת הפסח על כתפו והבאתו מחוץ לתחום דוחים שבת, אף על גב שאפשר לעשותם מאתמול:

כיצד אתה דן קל וחומר משחיטת פסח למלאכות דרבנן אלו שמוותר לעשותן בשבת אפילו אם יש אפשרות לעשותן מערב שבת?

הבא לי כתוב של "מועד" שיהיה זמן קבוע למלאכות אלו, לעשותן אפילו בשבת, כ"מועד" שקבעה התורה לשחיטה?!

והיינו, כיון שלא לו אין זמן קבוע, ואפשר לעשותם מאתמול, כיצד יתכן לדון אותם בקל וחומר משחיטה, שזמנה קבוע, שיהיו כמותה וידחו את השבת?!

וכמו כן אין לך לדון קל וחומר משחיטה כדי להתיר הזאה, שגם בה לא נאמר "מועדו" [וכאמור, שמע זאת רבי עקיבא מרבי אליעזר שהיא אסורה בשבת].

ואף שאי אפשר לעשותה מערב שבת [שעדיין לא הגיע אז היום השביעי], בכל זאת לא תדחה שבת, היות וההזאה אינה מכלל המעשים שבגוף קרבן הפסח אלא רק ממכשיריו, ולא נכתב בה "מועד" שתדחה את השבת, שלא נכתב "מועד" אלא רק בגוף הפסח ולא במכשיריו [לפי המהרש"א].

ד. כלל אמר רבי עקיבא: כל מלאכה שאפשר לעשותה מערב שבת — אינה דוחה את השבת.

אך שחיטה של קרבן הפסח, שאי אפשר לעשותה מערב שבת — הרי היא דוחה את השבת.

גמרא:

תנו רבנן: הלכה זו שקרבן פסח דוחה את השבת נתעלמה מבני בתירא הנשיאים, שהיו בזמנו של הלל.

פעם אחת הל ארבעה עשר להיות בשבת. שכחו, ולא ידעו אם פסח דוחה את השבת אם לאו.

אמרו, שאלו בני בתירא הנשיאים, ביום שישי, בערב שבת: כלום יש אדם שידוע אם פסח דוחה את השבת, אם לאו?

אמרו להם: אדם אחד יש, שעלה מבבל, והלל הבבלי שמו, ששימש כאן אחרי שעלה לארץ את שני גדולי הדור, שמעיה ואבטליון, והוא יודע אם פסח דוחה את השבת אם לאו.

שלחו וקראו לו להלל.

אמרו לו: כלום אתה יודע אם הפסח דוחה את השבת, אם לאו?

אמר להם: וכי דין פסח אחד בלבד יש לנו בשנה שדוחה את השבת?

והלא הרבה יותר ממאתים "פסחים" [קרבנות ציבור, אשר דין קרבן הפסח הוא כדינם. והיינו, שני התמידים ושני הכבשים לקרבן מוסף בחמישים שבתות השנה. ואליהם יש להוסיף את קרבנות המוספים